

ZPS-3.431.2.7.2023.MK

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 24-26 i 28 kwietnia 2023 r.
w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grzmiącej

Jednostka kontrolowana: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Grzmiącej
Adres: ul. 1 Maja 7, 78-450 Grzmiąca
Podmiot prowadzący: Wójt Gminy Grzmiąca

Kontrolę przeprowadzili:

- Marta Karbownik – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie
- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 58/2023 z dnia 4 kwietnia 2023 r.

W dniu 20 kwietnia 2023 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

(Akta kontroli str. 1-2;16-17)

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) realizowanych przez gminę w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne),
- ocena sposobu świadczenia pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- ocena realizacji zadania prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej

W okresie objętym kontrolą Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej do dnia 31 sierpnia 2022 r. była Pani Iwona Fijałkowska. Od dnia 1 września 2022 r. funkcję Kierownika Ośrodka pełni Pani Edyta Brysik.

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Wójt Gminy Grzmiąca.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przedstawionej dokumentacji ogólnej oraz akt indywidualnych świadczeniobiorców, a także informacji przygotowanych przez Kierownika Ośrodka.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr XIII/49/90 Gminnej Rady Narodowej w Grzmiącej z 18 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Uchwałą Nr XXXIV/217/2021 Rady Gminy Grzmiąca w dniu 27 maja 2021 r. ujednolicono Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej.

Ostatnią zmianę do Regulaminu Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzono Zarządzeniem Nr 2/2022 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej z dnia 3 stycznia 2022 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Ośrodek posiada własną instrukcję kancelaryjną wprowadzoną Zarządzeniem Nr 3/2009 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej z dnia 1 lipca 2019 r.

(Akta kontroli str. 21-49)

W okresie objętym kontrolą Kierownik oraz Kierownik Sekcji Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego posiadali upoważnienia Wójta Gminy Grzmiąca (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

(Akta kontroli str. 50-54)

Stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych

W Ośrodku zatrudnionych jest 11 pracowników, w tym (w dniach kontroli) dwóch pracowników socjalnych.

Gmina Grzmiąca liczy (wg. informacji z ewidencji ludności Urzędu Gminy Grzmiąca - stan na dzień 24 kwietnia 2023 r.) 4 468 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały.

(Akta kontroli str. 55-66)

Ośrodek w dniach kontroli nie spełniał warunku art. 110 ust. 11 oraz ust. 12 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na 2 tys. mieszkańców. W dniach kontroli prace socjalną w Ośrodku świadczyło 2 pracowników socjalnych.

Z dniem 15 maja 2023 r. po przeprowadzeniu naboru na stanowisko pracownika socjalnego zatrudniono w GOPS Panią Magdalenę Annę Pitra.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że na dzień sporządzania protokołu z kontroli, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej spełnia warunki art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych.

(Akta kontroli str. 67-93)

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Kierownik oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni GOPS podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in:

- „Specustawa o pomocy obywatelom Ukrainy po nowelizacjach”, szkolenie zorganizowane przez Mariusza Walczyński - szkolenia.expert – forma szkolenia online,
- Ogólnopolska Konferencja „Nie otwieraj drzwi przemocy”, realizowana w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – forma szkolenia online,
- „Praca z przypadkiem w oparciu o nowatorskie techniki w pracy socjalnej” (dialog motywujący, coaching, podejście skoncentrowane na rozwiązaniach),
- „Współczesne wyzwania społeczne, prawne i psychologiczne w zawodzie pracownika socjalnego” - szkolenie zorganizowane w ramach projektu „Wykwalifikowani Pracownicy socjalni I stopnia” przez Regionalny Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie,
- „Profesjonalne kadry instytucji pomocy i integracji społecznej”, szkolenie zorganizowane przez Fundację Gospodarczą „Pro Europa” – forma szkolenia online,
- „Pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz ochrona ofiar przestępczości domowej”, spotkanie zorganizowane przez Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej,
- „Mediacje jako alternatywna forma rozwiązywania konfliktów w rodzinie” prowadzone w ramach projektu „Partnerstwo dla Rodziny” – forma szkolenia online oraz stacjonarna,
- „Mediacje jako forma radzenia sobie z konfliktem między pracownikiem a klientem” szkolenie prowadzone w ramach projektu „Partnerstwo dla Rodziny” – forma szkolenia online oraz stacjonarna,
- „Strategor – opracowanie narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego” – szkolenie zorganizowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w Szczecinie - forma szkolenia online,
- „Wsparcie ofiar handlu ludźmi” - szkolenie zorganizowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w Szczecinie - forma szkolenia online.

(Akta kontroli str. 64-65)

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych w dniu kontroli było wyższe od wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400zł. W GOPS Grzmiącej dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem do 25 dnia każdego miesiąca.

(Akta kontroli str. 63-64)

Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej

Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w budynku Urzędu Gminy w Grzmiącej przy ulicy 1 Maja 7. Do budynku prowadzi jedno wejście znajdujące się od frontu. Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje jeden poziom – parter. Ośrodek nieodpłatnie korzysta z 8 pomieszczeń biurowych znajdujących się na parterze budynku, o łącznej powierzchni użytkowej 127,65 m². Piętro I i II budynku zajmowane jest przez Urząd Gminy Grzmiąca.

Na parterze budynku Urzędu Gminy znajduje się również Sala Narad, z której pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej korzystają przy realizacji projektów socjalnych i spotkań. Przy wejściu głównym do budynku zamontowane są dzwonki w celu obsługi niepełnosprawnych interesantów.

Zgodnie z informacją Kierownika każdy pracownik socjalny ma zapewnione odrębne pomieszczenie biurowe, co sprzyja należytemu wykonywaniu obowiązków służbowych, zachowaniu intymności rozmów i poszanowania godności interesantów, zachowaniu tajemnicy zawodowej i dyskretności rozmów.

(Akta kontroli str. 112)

GOPS w Grzmiącej wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Ośrodek pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej. Kompleksową obsługę informatyczną Ośrodka sprawuje zatrudniony w Ośrodku pracownik.

Świadczenia pieniężne płacone są na konto bankowe klientów, w kasie Banku Spółdzielczego w Białogardzie oraz przekazem pocztowym na adres pobytu świadczeniobiorcy. Terminy wypłat świadczeń wskazane są treści decyzji przyznających pomoc.

Ośrodek nie dysponuje samochodem służbowym. W celu dojazdu do środowisk pracownicy socjalni korzystają z usług firmy transportowej, z którą Ośrodek ma podpisaną

umowę. Dodatkowo w razie potrzeby pracownicy korzystają z prywatnych samochodów w ramach delegacji służbowych.

Z każdym pracownikiem Kierownik zawarł umowy na użyczenie samochodu prywatnego w celach służbowych, na podstawie których otrzymują zwrot kosztów dojazdu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie szkolenia i egzaminowania kierowców wykonujących przewóz drogowy (Dz. U z 2022, poz. 739 ze zm.).

Ogólne założenia polityki społecznej gminy

Rada Gminy Grzmiąca podjęła następujące Uchwały:

- Nr XIX/105/2020 z dnia 23 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2020-2030,
- Nr II/6/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr XXV/155/2020 z dnia 24 września 2020 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr II/6/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr LVII/393/2023 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr II/6/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr II/7/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr LVII/394/2023 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr II/7/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr XX/117/2020 z dnia 12 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2020-2023,
- Nr XII/61/2019 z dnia 26 września 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania,
- Nr XXII/107/2004 z dnia 30 września 2004 r. w sprawie sprawiania pogrzebu przez Gminę Grzmiąca,

- Nr XVIII/99/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

GOPS w Grzmiącej corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2021 r. przekazano do Rady Gminy Grzmiąca w dniu 26 kwietnia 2022 r., która została przyjęta na sesji Rady Gminy Uchwałą Nr XLVII/330/2022 w dniu 6 maja 2022 r. Natomiast ocena zasobów pomocy społecznej za 2022 r. została przekazana do Rady Gminy w dniu 14 kwietnia 2023 r.

(Akta kontroli str. 304-306)

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Obowiązek sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego określa art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie roczne *MRiPS-03-R oraz sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”* Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie.

Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań .

Kierownik GOPS w Grzmiącej, wypełniając obowiązek art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, sporządza corocznie i przedstawia Radzie Gminy sprawozdanie ze swej działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. *Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej z realizacji zadań za rok 2021* przekazano Radzie Gminy w dniu 31 marca 2022 r., natomiast za rok 2022 w dniu 23 marca 2023 r.

(Akta kontroli str. 299-303)

Przyznawanie świadczeń oraz sposób organizowania pomocy społecznej

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przedstawionymi podczas kontroli w *Sprawozdaniu MRiPS-03-R* danymi, pomocy w tej formie w 2022 r. udzielono 31 osobom, w tym 26 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 192 937 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr PS.5000.881.47.2022

Decyzja Nr PS.5000.54.2022.26

Decyzja Nr PS.5000.17.2022.59

Decyzja Nr PS.5000.19.2022.124

Decyzja Nr PS.5000.33.2022.67

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2022 r. ogółem z dożywiania skorzystały 302 osoby z terenu funkcjonowania GOPS w Grzmiącej. Łączny koszt programu to 160 437 zł (122 437 zł w ramach dotacji celowej, 38 000 zł w ramach środków własnych gminy).

W ramach programu świadczeniem w postaci posiłków objęto 65 osób.

Organizacją posiłków dla dzieci z terenu Gminy Grzmiąca zajmują się następujące stołówki:

- Zespół Szkół w Grzmiącej,
- Zespół Szkół Technicznych w Szczecinku ,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szczecinku,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Boninie,
- Zespół Szkół Nr 2 im. Ks. Warcisława w Szczecinku.

Ponadto w ramach Programu dla szkół dla dzieci w szkołach wydawane są dodatkowo owoce, warzywa i mleko.

Gmina nie prowadzi dożywiania dzieci w czasie ferii zimowych i letnich, przerw świątecznych oraz dni wolnych od zajęć dydaktycznych.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie niepieniężne - posiłki

Decyzja Nr PS.5013.31.86.2023

Decyzja Nr PS.5013.32.87.2023

Decyzja Nr PS.5013.13.3.2023

Decyzja Nr PS.5013.679.146.2022

Decyzja Nr PS.5013.651.44.2022

Decyzja Nr PS.5013.651.45.2022

Decyzja Nr PS.5013.139.8.2023

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr PS.5002.369.59.2022

Decyzja Nr PS.5002.836.19.2022

Decyzja Nr PS.5002.345.83.2022

Decyzja Nr PS.5002.835.70.2022

Decyzja Nr PS.5002.343.79.2022

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Gmina Grzmiąca przyjęła Uchwałę Nr II/6/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwałę Nr XXV/155/2020 z dnia 24 września 2020 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr II/6/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwałę Nr LVII/393/2023 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr II/6/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie

określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwałą Nr II/7/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwałą Nr LVII/394/2023 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr II/7/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwałą Nr XX/117/2020 z dnia 12 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2020-2023.

Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie nie udzielano pomocy na wniosek Dyrektora szkoły.

(Akta kontroli str. 120-125;173-181)

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były głównie z powodu bezrobocia (dla 62 osób), długotrwałej choroby (dla 3 osób) oraz niepełnosprawności (dla 7 osób). Łącznie wydatkowano kwotę 175 269 zł (w ramach dotacji celowej).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr PS.5001.874.204.2022

Decyzja Nr PS.5001.358.27.2022

Decyzja Nr PS.5001.363.3.2022

Decyzja Nr PS.5001.365.9.2022

Decyzja Nr PS.5001.842.5.2022

Decyzja Nr PS.5001.180.46.2022

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła nie więcej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki

Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia, zakupu leków, opału oraz inne cele bytowe.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr PS.5002.853.1.2022

Decyzja Nr PS.5002.628.29.2022

Decyzja Nr PS.5002.149.60.2023

Decyzja Nr PS.5002.546.42.2022

Decyzja Nr PS.5005.258.4.2022

Decyzja Nr PS.5005.626.27.2022

Wnioski o przyznanie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Zdarzenie losowe, klęska żywiołowa

Osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego lub poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej może zostać przyznany zasiłek celowy na częściowe lub całkowite pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej. Zasiłek celowych w takich przypadkach może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłkiem celowym na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego w 2022 r. objęto 2 rodziny i wydatkowano kwotę 12 000 zł. Natomiast na wypłatę zasiłku

celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową wydatkowano kwotę 34 000 zł i tą formą pomocy objęto 2 rodziny.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr PS.5005.423.274.2022 (zdarzenie losowe)

Decyzja Nr PS.5005.425.42.2022 (zdarzenie losowe)

Decyzja Nr PS.5004.354.1.2022 (klęska żywiołowa)

Decyzja Nr PS.5004.353.1.2022 (klęska żywiołowa)

Dokumentacja w powyższych sprawach zawierała niezbędną dokumentację, zaświadczenia, informacje dotyczące powstałego zdarzenia, informacje o sytuacji zdrowotnej, rodzinnej i dochodowej rodziny zakwalifikowanych do przyznania pomocy w ramach ww. świadczeń.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto 8 osób i poniesiono koszty pobytu w wysokości 293 917 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr PS.5016.825.1.2022

Decyzja Nr PS.5016.114.2.2023

Decyzja Nr PS.5016.212.3.2023

Decyzja Nr PS.5016.374.2022.15

Decyzja Nr PS.5016.303.2022.14

Decyzja Nr PS.5016.2021.24.2408.6

Decyzja Nr PS.5016.381.2022.8

Decyzja Nr PS.5016.314.2022.14

Decyzja Nr PS.5016.230.15.2023

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej. Każdorazowo przed wydaniem nowej decyzji o odpłatności pracownik socjalny sporządza szczegółową notatkę służbową, zawierającą niezbędne informacje o sytuacji mieszkańca oraz o zmianach jego dochodu, które mają wpływ na decyzję o podniesieniu odpłatności bądź pozostawieniu jej na

niezmienionym poziomie (zgodnie z przepisami art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej).

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wydano decyzji odmownych dotyczących skierowania osób do Domu Pomocy Społecznej oraz, że nikt nie oczekuje na umieszczenie w DPS.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 94)

7. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Uchwałą Nr IX/50/2019 Rada Gminy Grzmiąca w dniu 28 czerwca 2019 r. podjęła stanowisko w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Grzmiąca a Gminą Barwice dotyczącego powierzenia realizacji zadania publicznego w zakresie objęcia mieszkańców Gminy Grzmiąca opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy „Słoneczko” w Barwicach.

W okresie objętym kontrolą z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Barwicach korzystał jeden mieszkaniec gminy. Pracownik socjalny Ośrodka na potrzeby udziału klienta w zajęciach ŚDS kompletuje niezbędne dokumenty w sprawie oraz przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy. Gmina Grzmiąca pokrywa koszty transportu uczestnika z miejsca jego zamieszkania do ŚDS.

(Akta kontroli str. 242-251)

8. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2022 r. z usług opiekuńczych skorzystało 6 osób. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 23 014 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr PS.5015.22.15.2023

Decyzja Nr PS.5015.902.7.2023

Decyzja Nr PS.5015.905.16.2023

Decyzja Nr PS.5015.901.17.2023

Zakres usług określony jest szczegółowo w treści decyzji przyznającej pomoc w formie usług opiekuńczych, ze wskazaniem np. *przygotowania i podania posiłku, pomoc w czynnościach pielęgnacyjnych, czynnościach porządkowych, palenie w piecu, robienie*

zakupów, itp. W treści decyzji wskazuje się dokładnie ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych.

Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi.

W dokumentacji Ośrodka znajdują się miesięczne *Karty pracy opiekunki*, potwierdzające realizację przyznanych usług. Zawierają dane podopiecznego, opiekuna oraz wyszczególnienie daty usługi, zakresu godzin, zakres wykonywanych czynności przez opiekunkę. W podsumowaniu Karty znajduje się podpis podopiecznego, opiekuna oraz podpis Kierownika OPS.

Warunki sprawowania usług opiekuńczych w Gminie Grzmiąca reguluje Uchwała Nr XII/61/2019 z dnia 26 września 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Zarządzeniem Nr 14/2022 z dnia 1 grudnia 2022 r. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej w celu standaryzacji pracy socjalnej wprowadzono wzory formularzy do prowadzenia monitoringu jakości sprawowanych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wzory formularzy dotyczą m.in.: oświadczenia klienta objętego usługami opiekuńczymi, druku zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego konieczność przyznania usług oraz ich zakres, a także ankietę monitorującą i oceniającą realizację usług.

W Ośrodku zatrudniona jest 1 osoba świadcząca usługi opiekuńcze.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 126-137)

9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2022 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystały 2 osoby. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 34 000 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr PS.5015.237.206.2023

Decyzja Nr PS.5015.156.205.2023

Decyzja Nr PS.5015.96.24.2023

Osoby, którym przyznano pomoc w tej formie, spełniają warunki art. 50 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych niezbędne do przyznania ww. usług. Do akt sprawy dołączono dokumentację medyczną, potwierdzającą uprawnienia do korzystania z omawianych usług – zaświadczenia i opinie lekarza specjalisty z zakresu psychiatrii, orzeczenia o niepełnosprawności oraz inne informacje. W aktach spraw znajdują się informacje o korzystaniu z pomocy w ramach innych systemów, a także pomocy NFZ.

Ogólny zakres usług wskazany jest w treści decyzji administracyjnej, przyznającej świadczenie. Realizacja usług potwierdzana jest miesięcznymi kartami pracy „Karta pracy fizjoterapeuty” lub miesięczne zestawienie „Zajęcia logopedyczne” z wyszczególnieniem daty zajęć oraz podpisem podopiecznego i jego opiekuna.

W celu realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi GOPS w Grzmiącej zawiera umowy na świadczenie usług terapii logopedycznej oraz terapii integracji sensorycznej z Gabinetem Integracji Sensorycznej i Fizjoterapii „Pewny krok” Katarzyna Furs w Szczecinku. Zawarto również umowę z Segmentalis - Gabinet Rehabilitacji i Masażu, Małgorzata w Połczynie-Zdroju na świadczenie usług rehabilitacji ruchowej.

Osoby świadczące ww. usługi posiadają niezbędne kwalifikacje i doświadczenie zawodowe do realizacji ww. usług, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 138-171)

10. Schronienie

Na terenie gminy Grzmiąca nie funkcjonuje żadna placówka świadcząca schronienie osobom bezdomnym. Udzielanie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w placówkach na terenie innych gmin. Gmina Grzmiąca w dniu 10 kwietnia 2022 r. zawarła umowę o świadczenie usług schronienia dla osób bezdomnych z terenu gminy Grzmiąca z Ośrodkiem Rehabilitacyjno – Postresocjalizacyjnym w Darżewie, Stowarzyszenie Solidarni PLUS. Natomiast w 2023 r. na świadczenie ww. usług w dniu 18 stycznia 2023 r. zawarto umowę ze Stowarzyszeniem Pomoc Nieuleczalnie Chorym i Bezdomnym „PRO-BONO” w Gałowie.

Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w Uchwale Nr XVIII/99/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W okresie objętym kontrolą, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej nie realizował pomocy w zakresie skierowania i umieszczenia osób bezdomnych z terenu gminy w schronisku. Podczas kontroli ustalono, że na terenie gminy Grzmiąca zamieszkuje jedna osoba bezdomna, która przebywa w pustostanie. Objęta jest pomocą finansową

Ośrodka (m.in. w postaci zasiłków celowych na zakup żywności, środków czystości, itp.) oraz pracą socjalną.

Wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b ustawy o pomocy społecznej zgłoszenia do rejestru dokonuje Gmina:

1. prowadząca placówkę;
2. zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;
3. która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny.

W toku kontroli ustalono, że Gmina Grzmiąca w związku z zawartą umową na świadczenie usług schronienia dla osób bezdomnych z terenu gminy zgłosiła do „Rejestru miejsc, w których gminy województwa zachodniopomorskiego udzielają tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach” miejsce, w którym udziela schronienia osobom bezdomnym.

(Akta kontroli str. 182-183;252-270)

11. Prowadzenie na terenie gminy mieszkań chronionych

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

Jak wynika z informacji przedstawionej kontrolującym, Wójt Gminy Grzmiąca udostępnił jedno mieszkanie z zasobów gminnych z przeznaczeniem na utworzenie mieszkania chronionego. Obecnie we wskazanym lokalu trwają prace remontowe, po zakończeniu których podjęte zostaną działania w celu przekształcenia mieszkania i dostosowania go do pełnienia funkcji mieszkania chronionego.

(Akta kontroli str. 97)

12. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej postanowieniem sądu. Udzielenie świadczenia w tej postaci nie wymaga przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W okresie objętym kontrolą GOPS w Grzmiącej wypłacił wynagrodzenie dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej dwóm osobom w kwocie 4 400 zł.

W aktach spraw zgromadzono niezbędną dokumentację: wnioski, postanowienia sądu o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji świadczenia.

Doręczanie decyzji administracyjnych i wypłata świadczeń

W celu sprawdzenia terminowości wypłaty świadczeń po doręczeniu decyzji administracyjnej porównano kontrolowane decyzje z listami wypłat.

Decyzja Nr PS.5000.881.47.2022
Decyzja Nr PS.5000.54.2022.26
Decyzja Nr PS.5000.17.2022.59
Decyzja Nr PS.5013.31.86.2023
Decyzja Nr PS.5013.32.87.2023
Decyzja Nr PS.5013.13.3.2023
Decyzja Nr PS.5002.369.59.2022
Decyzja Nr PS.5002.836.19.2022
Decyzja Nr PS.5001.874.204.2022
Decyzja Nr PS.5001.358.27.2022
Decyzja Nr PS.5001.363.3.2022
Decyzja Nr PS.5002.853.1.2022
Decyzja Nr PS.5002.628.29.2022
Decyzja Nr PS.5005.425.42.2022 (zdarzenie losowe)
Decyzja Nr PS.5004.354.1.2022 (klęska żywiołowa)
Decyzja Nr PS.5016.825.1.2022
Decyzja Nr PS.5016.114.2.2023
Decyzja Nr PS.5015.22.15.2023
Decyzja Nr PS.5015.902.7.2023
Decyzja Nr PS.5015.237.206.2023

W treści decyzji wskazuje się terminy wypłaty świadczeń. Potwierdzenia odbioru decyzji administracyjnych zawierają datę oraz podpis osoby odbierającej decyzje. Wypłaty świadczeń następują po doręczeniu decyzji.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej w tym zakresie dokumentacji.

Realizacja kontraktów socjalnych

Na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W okresie objętym kontrolą w GOPS Grzmiącej zawarto w 4 kontrakty socjalne.

Podczas kontroli przeanalizowano 3 kontrakty socjalne. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i ich rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalano daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt.

Nie wniesiono zastrzeżeń to sporządzania oraz realizacji kontraktów socjalnych.

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

W 2022 roku pracą socjalną objęto 163 rodziny (421 osób w rodzinie), w tym wyłącznie pracą socjalną 9 rodzin (23 osoby w rodzinie).

Zarządzeniem Nr 9/2022 z dnia 26 września 2022 r. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej w celu standaryzacji pracy socjalnej w Ośrodku wprowadzono wzory formularzy do prowadzenia pracy socjalnej.

(Akta kontroli str. 185-193)

Praca socjalna w środowisku świadczona była przez pracowników socjalnych m. in. w zakresie wspierania osób lub rodzin w uzyskaniu pomocy ze strony różnych instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu dokumentów do różnych instytucji publicznych, informowanie o możliwych uprawnieniach, pomoc w ustalaniu stopnia niepełnosprawności).

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej rozwijając zakres zadań ustawowych, realizują projekty socjalne, prowadzą działania na rzecz rodzin we współpracy z innymi placówkami, instytucjami oraz organizacjami m.in. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Szczecinie, domami pomocy społecznej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, placówkami oświatowymi, Sądem, kuratelą sądową, Policją, Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, ZUS, KRUS, PUP, zakładami karnymi, służbą zdrowia, pedagogami szkolnymi, organizacjami pozarządowymi, Caritas, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warsztatami Terapii Zajęciowej w Barwicach, Środowiskowym Domem Samopomocy "Słoneczko" w Barwicach.

W budynku Urzędu Gminy w Grzmiącej, na parterze funkcjonuje punkt nieodpłatnej pomocy prawnej. W ramach punktu 2 razy w tygodniu świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna, poradnictwo obywatelskie oraz nieodpłatna mediacja, z której mogą skorzystać osoby będące w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej lub finansowej. Ponadto w ramach zabezpiecza potrzeb mieszkańców w zakresie prowadzenia poradnictwa specjalistycznego na rzecz lokalnej społeczności (prawnego, psychologicznego i rodzinnego) GOPS Grzmiąca realizuje szereg projektów i działań mających na celu zabezpieczenie potrzeb na ww. płaszczyźnie.

W ramach realizacji projektu socjalnego „Siła tkwi w nas” odbyły się m.in. spotkania:

1. Webinarium online pt. „Cyberbezpieczeństwo z perspektywy klienta usług finansowych – aspekty praktyczne” ze współpracą z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komendą Główną Policji. Celem spotkania było przedstawienie praktycznej problematyki cyberbezpieczeństwa w sektorze finansowym z perspektywy klienta.
2. Spotkanie z Powiatowym Rzecznikiem Konsumentów. Uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z kompetencjami Powiatowego Rzecznika Konsumentów oraz skorzystania z bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów.
3. Spotkanie z psychologiem z Fundacji Promocji Zdrowia Psychicznego i Psychoterapii. Głównym tematem spotkania było omówienie zachowania równowaga jako ważnego aspektu zdrowia psychicznego.”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach rozpowszechniania dostępnych form wsparcia nawiązał współpracę z Fundacją „Pasja” z Łobza, która wraz z Miastem Szczecin oraz Fundacją Pomocy Chorym na Zanik Mięśni w Szczecinie, przystąpiła do realizacji projektu „Zaopiekowani – systemowe wzmacnianie potencjału opiekuńczego rodzin”.

Celem projektu jest rozwój i zwiększenie dostępności do usług społeczno – opiekuńczych i asystenckich dla 1190 osób niesamodzielnych, w tym osób z niepełnosprawnością oraz wsparcie w pełnieniu funkcji opiekuńczych 994 opiekunów faktycznych z 7 powiatów województwa zachodniopomorskiego. W ramach projektu realizowane są opiekuńcze usługi sąsiedzkie, centrum wsparcia opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych oraz wypożyczalnia sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego.

Ośrodek w Grzmiącej współpracował również z Fundacją Nauka dla Środowiska z Koszalina w ramach projektu „Region Dobrego Wsparcia” w zakresie wsparcia usług społecznych. Projekt skierowany był do osób niesamodzielnych oraz do wsparcia opiekunów faktycznych tych osób. W ramach tego działania Ośrodek wdrożył projekt socjalny dla osób starszych, samotnych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych pn. „Pomocna dłoń”. W ramach projektu 20 mieszkańców z terenu gminy zostało zaopatrzonych w opaski z przyciskiem „SOS”. Opaski (smartwatch) – mobilne urządzenia mierzące ciśnienie nadgarstkowe, pokazujące lokalizację, mające czujnik upadku oraz inne wybrane parametry życiowe.

W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinku pracownicy socjalni w ramach swoich kompetencji motywują osoby bezrobotne do zmiany swojej sytuacji zawodowej i materialnej poprzez przeglądanie stron internetowych PUP w celu zapoznania się z ofertami pracy, kierują osoby bezrobotne do rejestracji w PUP, jak również na bieżąco informują swoich klientów o wolnych miejscach pracy. Ponadto kierują osoby długotrwale bezrobotne do udziału w szkoleniach oraz kursach zawodowych organizowanych i oferowanych przez PUP.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej realizował działania w ramach programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022. W ramach Programu wprowadzono usługi asystenta jako formę ogólnodostępnego wsparcia dla 10 osób. Adresatami program były osoby niepełnosprawne, posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Usługi asystenta w szczególności polegały na:

- wsparciu osób niepełnosprawnych w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej i czynnościach pielęgnacyjnych,
- zmianie pozycji osób niepełnosprawnych, np. przesiadaniu się z łóżka/krzesła na wózek, ułożeniu się w łóżku,
- zapobieganiu powstaniu odleżyn lub odparzeń,
- przygotowaniu i spożywaniu posiłków,
- słaniu łóżka i zmianie pościeli,
- wsparciu w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról społecznych (w przypadku prowadzenia jednoosobowego gospodarstwa domowego),
- sprzątnięciu mieszkania,
- dokonywaniu bieżących zakupów (towarzystwo osobie niepełnosprawnej w sklepie),
- myciu okien,

- utrzymaniu w czystości i sprawności sprzętu ułatwiającego codzienne funkcjonowanie (np. wózka, balkonika, podnośnika, kul, itp.),
- transporcie dziecka osoby niepełnosprawnej np. odebranie ze żłobka, przedszkola, szkoły (wyłącznie w obecności osoby niepełnosprawnej),
- wsparcie w przemieszczaniu się poza miejsce zamieszkania,
- pomoc w pokonywaniu barier architektonicznych,
- pomoc w orientacji przestrzennej osobom niewidomym i słabowidzącym,
- asystowaniu podczas podróży środkami komunikacji publicznej, w tym służącymi do transportu osób niepełnosprawnych oraz taksówkami,
- wsparcie w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem,
- wsparciu w załatwianiu spraw urzędowych.

Gmina Grzmiąca uczestniczy w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy najbardziej Potrzebującym. W okresie objętym kontrolą 290 rodzin skorzystało z ww. pomocy.

Ze względu na stan epidemii ogłoszony na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii – Dz.U. z 2020 r. poz. 491 ze zm.), zmianie uległa praca z klientem w Ośrodku.

Zarządzeniem Nr 22/20 z dnia 20 marca 2020 r. Wójta Gminy Grzmiąca na terenie gminy wprowadzono procedury dotyczące zapewnienia pomocy osobom wymagającym wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, w szczególności osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Każdej rodzinie z terenu gminy zapewniono wielorazowe maseczki ochronne. Osobom przebywającym na kwarantannie bądź izolacji Ośrodek dostarczał niezbędne produkty żywnościowe i leki.

W Ośrodku wprowadzono pracę zdalną, naprzemienną. Przez siedem dni w tygodniu pracownicy w systemie rotacyjnym pełnili dyżury w ramach telefonu interwencyjnego. Wnioski o pomoc przyjmowane były drogą elektroniczną: mail'owo lub przez skrzynkę ePUAP oraz w formie papierowej poprzez pozostawienie ich w specjalnych skrzynkach ustawionych przy wejściu do budynku. Interesanci obsługiwani byli przez pracowników w miejscach do tego wyznaczonych z zachowaniem wszelkich zasad reżimu sanitarnego.

Usługi opiekuńcze w środowiskach również świadczone były z zachowaniem ścisłego reżimu sanitarnego. Opiekunki zaopatrzone zostały w maseczki ochronne, przyłbice, rękawiczki jednorazowe, płyny dezynfekujące, termomerty do pomiaru temperatury ciała.

(Akta kontroli str. 98-100)

W aktach kontroli znajdują się oświadczenia, informacje Kierownika GOPS w Grzmiącej na temat organizacji pracy socjalnej, organizacji posiłków dla dzieci i dorosłych oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

(Akta kontroli str. 94-270)

Podsumowanie kontroli

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Kierownikiem jednostki ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu.

W wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 19-21 lutego 2018 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grzmiącej działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości. Wydano następujące zalecenia pokontrolne (Znak sprawy:K-S1.431.1.4.2018.ML):

1. Prawidłowe ustalanie sytuacji dochodowej rodziny i poprawne obliczanie wysokości świadczeń – *zalecenie zostało zrealizowane.*
2. Realizację świadczeń w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 zgodnie z zasadami określonymi w Uchwale Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 r. – *zalecenie zostało zrealizowane.*
3. Dokonanie zwrotu dotacji za rok 2017 r. w wysokości 15.525,88 zł wraz z odsetkami w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – *zalecenie zostało zrealizowane.*
4. Prawidłowe ustalanie odpłatności klientów za pobyt w domu pomocy społecznej, dokonanie rozliczenia błędnie obliczonych odpłatności za pobyt mieszkańców w DPS – *zalecenie zostało zrealizowane.*
5. Prawidłowe określanie daty zmiany odpłatności za świadczenia niepieniężne (np. za pobyt w domu pomocy społecznej, usługi opiekuńcze) – *zalecenie zostało zrealizowane.*
6. Prawidłowe ustalanie odpłatności klientów za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ustalenie prawidłowego odsetka odpłatności za zrealizowane w kontrolowanym okresie specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zwrot nadpłaconych przez klientów kwot – *zalecenie zostało zrealizowane.*
7. Przyznawanie świadczeń niepieniężnych (np. schronienie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi) z datą wydania decyzji, zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – *zalecenie zostało zrealizowane.*
8. Udzielanie schronienia zgodnie z zasadami określonymi w art. 48a ust. 1 i 2 oraz art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Przeprowadzanie wywiadów oraz zawieranie kontraktów socjalnych przed wydaniem decyzji w sprawie udzielenia pomocy w formie schronienia w schronisku dla bezdomnych. Przekazywanie świadczeń przyznanych w formie pieniężnej bezpośrednio lub na konto osobiste świadczeniobiorcy – *zalecenie zostało zrealizowane.*
9. Prawidłowe konstruowanie decyzji administracyjnych, zgodnie z art. 107 i 108 kodeksu postępowania administracyjnego – *zalecenie zostało zrealizowane.*

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem

ustaleń, na których została oparta. W związku z powyższym działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej oceniono pozytywnie.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grzmiącej pod pozycją nr 1/2023.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 27 sierpnia 2023 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Właściwe podpisy na oryginale